

Λιδαχές

Ἁγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως

ΔΙΔΑΧΕΣ

Εἰρήνη

Ἡ εἰρήνη εἶναι θεῖο δῶρο, πού χορηγεῖται πλουσιοπάροχα σ' ὅσους συμφιλιώνονται μετὰ τὸ Θεὸ καὶ ἐκτελοῦν τὰ θεῖα Του προστάγματα.

Ἡ εἰρήνη εἶναι φῶς καὶ φεύγει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, πού εἶναι σκοτάδι. Ἐνας ἁμαρτωλὸς ποτὲ δὲν εἰρηνεύει.

Νὰ ἀγωνίζεστε ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ μὴ σᾶς ταραξεί ἡ ἐξέγερση τῶν παθῶν μέσα σας. Γιατὶ, ἂν στὴν πάλη μαζί τους νικήσετε, τὸ ξεσῆκωμα τῶν παθῶν ἔγινε γιὰ σᾶς ἀφορμὴ νέας χαρᾶς καὶ εἰρήνης.

«Νὰ ἐπιδιώκετε τὴν εἰρήνη μετὰ ὅλους, ἐπιδιώκετε καὶ τὴν ἀγιότητα, χωρὶς τὴν ὁποία κανεὶς δὲν θ' ἀντικρύσει τὸν Κύριο» (Ἐβρ. 12, 14).

Ἡ εἰρήνη καὶ ὁ ἀγιασμὸς εἶναι δυὸ ἀναγκαῖες προϋποθέσεις γιὰ ὅποιον ζητάει μετὰ πόθο νὰ δεῖ τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ἡ εἰρήνη εἶναι τὸ θεμέλιο στὸ ὁποῖο στηρίζεται ὁ ἀγιασμός.

Ὁ ἀγιασμὸς δὲν παραμένει σὲ ταραγμένη καὶ ὀργισμένη καρδιά. Ἡ ὀργή, ὅταν χρονίζει στὴν ψυχὴ, δημιουργεῖ τὴν ἔχθρα καὶ τὸ μίσος ἐναντίον τοῦ πλησίον. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ γρήγορη συμφιλίωση μετὰ τὸν ἀδελφὸ μας, ὥστε νὰ μὴ στερηθοῦμε τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ πού ἀγιάζει τὴν καρδιά μας.

Ἐκεῖνος πού εἰρηνεύει μετὰ τὸν ἑαυτό του, εἰρηνεύει καὶ μετὰ τὸν πλησίον του, εἰρηνεύει καὶ μετὰ τὸ Θεό. Ἐνας τέτοιος ἄνθρωπος εἶναι ἀγιασμένος, γιατί ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς κατοικεῖ μέσα του.

Ἀγάπη

Ἐπιδιώκετε τὴν ἀγάπη. Ζητᾶτε καθημερινὰ ἀπὸ τὸ Θεὸ τὴν ἀγάπη. Μαζὶ μετὰ τὴν ἀγάπη ἔσονται καὶ ὅλο τὸ πλῆθος τῶν ἀναθῶν καὶ τῶν ἀρετῶν.

σας τὴν καρδιά, ὥστε νὰ μένετε στὴν ἀγάπη. «Ὅποιος ζεῖ μέσα στὴν ἀγάπη, ζεῖ μέσα στὸ Θεό, κι ὁ Θεὸς μέσα σ' αὐτόν» (Α΄ Ἰω. 4, 16).

Ὅφείλετε νὰ ἔχετε πολλὴ προσοχὴ στὶς μεταξύ σας σχέσεις καὶ νὰ σέβεστε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ὡς πρόσωπα ἱερά, ὡς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Νὰ μὴν ἀποβλέπετε ποτέ στὸ σῶμα ἢ στὴν ὁμορφιά του, ἀλλὰ στὴν ψυχὴ. Προσέχετε τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης, γιατί, ὅταν ἡ καρδιά δὲν θερμαίνεται ἀπὸ τὴν καθαρὴ προσευχή, ἡ ἀγάπη κινδυνεύει νὰ γίνῃ σαρκικὴ καὶ ἀφύσικη, κινδυνεύει νὰ σκοτίσει τὸ νοῦ καὶ νὰ κατακάψῃ τὴν καρδιά.

Πρέπει νὰ ἐξετάζουμε καθημερινά, μήπως ἡ ἀγάπη μας δὲν ἀπορρέει ἀπὸ τὸ σύνδεσμο τῆς κοινῆς μας ἀγάπης πρὸς τὸ Χριστό, μήπως δὲν πηγάζει ἀπὸ τὸ πλήρωμα τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν Κύριο. Αὐτὸς ποὺ ἀγρυπνεῖ νὰ διατηρήσει ἀγνή τὴν ἀγάπη, θὰ φυλαχθεῖ ἀπὸ τὶς παγίδες τοῦ πονηροῦ, ποὺ προσπαθεῖ σιγά-σιγά νὰ μετατρέψῃ τὴν χριστιανικὴ ἀγάπη σὲ ἀγάπη κοινὴ καὶ συναισθηματικὴ.

Διάκριση

Γὰς συνιστῶ νὰ ἔχετε σὲ ὅλα διάκριση καὶ φρόνηση. Ν' ἀποφεύγετε τὰ ἄκρα. **Γ**οὶ αὐστηρότητες συμβαδίζουν μὲ τὰ μέτρα τῆς ἀρετῆς. Αὐτὸς ποὺ δὲν ἔχει μεγάλες ἀρετὲς καὶ συναγωνίζεται μὲ τοὺς τέλειους, θέλοντας νὰ ζεῖ μὲ αὐστηρότητα, ὅπως οἱ ἅγιοι ἀσκητές, αὐτὸς κινδυνεύει νὰ ὑπερηφανευθεῖ καὶ νὰ πέσει. Γι' αὐτὸ νὰ πορεύεσθε μὲ διάκριση καὶ νὰ μὴν ἐξαντλεῖτε τὸ σῶμα μὲ ὑπέρμετρος κόπους. Νὰ θυμάστε πὼς ἡ ἀσκηση τοῦ σώματος ἀπλῶς βοηθάει τὴν ψυχὴ νὰ φτάσῃ στὴν τελειότητα, ἡ τελειότητα κατορθώνεται κυρίως μὲ τὸν ἀγώνα τῆς ψυχῆς.

Μὴν τεντώνετε περισσότερο ἀπὸ τὸ μέτρο τὴ χορδὴ. Νὰ ξέρετε ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐκβιάζεται στὶς δωρεές Του· δίνει, ὅταν αὐτὸς θέλει. Ὅ,τι παίρνομε, τὸ παίρνομε δωρεὰν ἀπὸ τὸ θεῖο ἔλεος.

Μὴ ζητᾶτε νὰ φτάσετε ψηλὰ μὲ μεγάλες ἀσκήσεις χωρὶς νὰ ἔχετε ἀρετὲς, γιατί κινδυνεύετε νὰ πέσετε σὲ πλάνη γιὰ τὴν ἔπαρση καὶ τὴν τόλμη σας. Ὅποιος ἐπιζητεῖ θεῖα χαρίσματα καὶ ὑψηλὲς θεωρίες, ἐνῶ εἶναι ἀκόμα φορτωμένος μὲ πάθη, αὐτὸς, σὰν ἀνόητος καὶ ὑπερήφανος, πλανιέται. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὀφείλει ν' ἀγωνιστεῖ γιὰ τὴν κάθαρσίν του. Ἡ θεῖα χάρις στέλνει τὰ χαρίσματα σὰν ἀμοιβὴ σ' ὅσους ἔχουν καθαριστεῖ ἀπὸ τὰ πάθη. Τοὺς ἐπισκέπτεται χωρὶς θόρυβο καὶ σὲ ὥρα ποὺ δὲν γνωρίζουν.

Υπερηφάνεια

Η υπερηφάνεια τοῦ νοῦ εἶναι ἡ σατανική υπερηφάνεια, ἡ ὁποία ἀρνεῖται τὸ Θεὸ καὶ βλασφημεῖ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, γι' αὐτὸ καὶ πολὺ δύσκολα θεραπεύεται. Εἶναι ἓνα βαθὺ σκοτάδι, τὸ ὁποῖο ἐμποδίζει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς νὰ δοῦν τὸ φῶς ποὺ ὑπάρχει μέσα της καὶ ποὺ ὁδηγεῖ στὸ Θεό, στὴν ταπεινωση, στὴν ἐπιθυμία τοῦ ἀγαθοῦ.

Ἀντίθετα, ἡ υπερηφάνεια τῆς καρδιάς δὲν εἶναι γέννημα τῆς σατανικῆς υπερηφάνειας, ἀλλὰ δημιουργεῖται ἀπὸ διάφορες καταστάσεις καὶ γεγονότα: πλοῦτο, δόξα, τιμές, πνευματικὰ ἢ σωματικὰ χαρίσματα (εὐφυΐα, ὁμορφιά, δύναμη, δεξιότητες κ.λπ). Ὅλα αὐτὰ σηκώνουν ψηλὰ τὰ μυαλὰ τῶν ἀνόητων ἀνθρώπων, ποὺ γίνονται ἔτσι ματαιόφρονες, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι καὶ ἄθεοι... Αὐτοὶ πολλὰς φορές ἐλεοῦνται ἀπὸ τὸ Θεό, παιδαγωγοῦνται καὶ σωφρονίζονται. Ἡ καρδιά τους συντρίβεται, παύει νὰ ἐπιζητεῖ δόξες καὶ ματαιότητες, κι ἔτσι θεραπεύονται.

Ἡ πνευματικὴ σας ἐργασία νὰ εἶναι ἡ ἐξέταση τῆς καρδιάς σας. Μήπως φωλιάζει σ' αὐτὴν σὰν φαρμακερὸ φίδι ἡ υπερηφάνεια, τὸ πάθος ποὺ γεννᾷ πολλὰ κακά, ποὺ ἀπονεκρώνει κάθε ἀρετὴ, ποὺ δηλητηριάζει τὰ πάντα; Σ' αὐτὴ τὴν ἐωσφορικὴ κακία πρέπει νὰ στραφεῖ ὅλη σας ἡ φροντίδα. Μέρα καὶ νύχτα νὰ σᾶς γίνεῖ ἔργο ἀδιάλειπτο ἡ ἔρευνά της.

Θὰ εἶναι ἀλήθεια, νομίζω, ἂν πῶ ὅτι ὅλη ἡ πνευματικὴ μας φροντίδα συνίσταται στὴν ἀναζήτηση καὶ ἐξόντωση τῆς υπερηφάνειας καὶ τῶν παιδιῶν της. Ἄν ἀπαλλαγοῦμε ἀπ' αὐτὴν καὶ θρονιάσουμε στὴν καρδιά μας τὴν ταπεινοφροσύνη, τότε ἔχουμε τὸ πᾶν. Γιατὶ ὅπου βρίσκεται ἡ ἀληθινὴ κατὰ Χριστὸν ταπεινωση, ἐκεῖ βρίσκονται μαζεμένες καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἀρετές, ποὺ μᾶς ὑψώνουν ὡς τὸ Θεό.

Χριστιανικὴ εὐγένεια

Οἱ χριστιανοὶ ἔχουν χρέος, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου, νὰ γίνουν ἅγιοι καὶ τέλειοι. Ἡ τελειότητα καὶ ἡ ἀγιότητα χαράσσονται πρῶτα βαθιὰ στὴν ψυχὴ τοῦ χριστιανοῦ, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τυπώνονται καὶ στίς σκέψεις του, στίς ἐπιθυμίες του, στὰ λόγια του, στίς πράξεις του. Ἐτσι, ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὑπάρχει στὴν ψυχὴ, ξεχύνεται καὶ σ' ὅλο τὸν ἐξωτερικὸ χαρακτήρα.

Ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ εἶναι εὐγενικός με ὅλους. Τὰ λόγια καὶ τὰ ἔργα του νὰ ἀποπνέουν τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ κατοικεῖ στὴν ψυχὴ του, ὥστε

“Οποιοι είναι μετρημένοι στα λόγια, είναι μετρημένοι και στα έργα. “Οποιοι εξετάζει τα λόγια που πρόκειται να πει, εξετάζει και τις πράξεις που πρόκειται να εκτελέσει, και ποτέ του δεν θα υπερβεί τα όρια της καλής και ενάρετης συμπεριφοράς.

Τα χαριτωμένα λόγια του χριστιανού χαρακτηρίζονται από λεπτότητα και ευγένεια. Αυτά είναι που γεννούν την αγάπη, φέρνουν την ειρήνη και τη χαρά. Αντίθετα, η άργολογία γεννάει μίσση, έχθρες, θλίψεις, φιλονικίες, ταραχές και πολέμους.

“Ας είμαστε λοιπόν πάντοτε ευγενικοί. Ποτέ από τα χείλη μας να μη βγει λόγος κακός, λόγος που δεν είναι αλατισμένος με τη χάρη του Θεού, αλλά πάντοτε λόγοι χαριτωμένοι, λόγοι αγαθοί, λόγοι που μαρτυρούν την κατά Χριστόν ευγένεια και την ψυχική μας καλλιέργεια.

Δοξολογία

Ο χριστιανός οφείλει να δοξάζει το Θεό και με το σώμα του και με το πνεύμα του. Άλλωστε, και τα δυο ανήκουν στο Θεό και, επομένως, δεν έχει εξουσία να τα ατιμάζει ή να τα διαφθείρει, αλλά ως άγια και ιερά πρέπει να τα χρησιμοποιεί με πολλή ευχαριστία.

“Οποιοι θυμάται ότι το σώμα του και το πνεύμα του ανήκουν στο Θεό, έχει μία ευλάβεια κι ένα μυστικό φόβο γι’ αυτά, και τοῦτο συντελεῖ στο να διατηρεῖ ἀγνά και καθαρά ἀπὸ κάθε ρύπο, σὲ ἀδιάλειπτη ἐπικοινωνία μ’ Ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀγιάζονται και ἐνισχύονται.

“Ο ἄνθρωπος δοξάζει τὸ Θεὸ με τὸ σῶμα του και με τὸ πνεῦμα του, πρῶτα, ὅταν θυμάται ὅτι ἀγιάστηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ και ἐνώθηκε μαζί του, και ὕστερα, ὅταν ἐνώνει τὴ θέλησή του με τὴ θέληση τοῦ Θεοῦ, ὡστε να ἐκτελεῖ πάντοτε τὸ ἀγαθὸ και εὐάρεστο και τέλειο θέλημά Του. “Ενας τέτοιος ἄνθρωπος δὲν ζεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ γιὰ τὸ Θεό. Ἐργάζεται γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ. Δοξάζει σὲ ὅλα τὸ Θεό, με λόγια και με ἔργα. Οἱ πράξεις του, που γίνονται γιὰ τὸ καλὸ τῶν συνανθρώπων του, δίνουν ἀφορμὴ δοξολογίας τοῦ θείου ὀνόματος. Ἡ ζωὴ του, καταυγαζόμενη ἀπὸ τὸ θεῖο φῶς, λάμπει σὰν φῶς δυνατό. Ἔτσι ἡ πολιτεία του γίνεται ὁδηγὸς πρὸς τὸ Θεὸ γιὰ ὅσους ἀκόμα δὲν Τὸν γνώρισαν.

Πηγή: Ο Ποιμίν, τεύχος Ιουλίου-Αυγούστου 2007

"Ει ο Θεός μεθ' ημών, ουδείς καθ' ημών."

Χριστιανική ευγένεια

Οι χριστιανοί έχουν χρέος, σύμφωνα με την εντολή του Κυρίου, να γίνουν άγιοι και τέλειοι. Η τελειότητα και η αγιότητα χαράσσονται πρώτα βαθιά στην ψυχή του χριστιανού, και από εκεί τυπώνονται και στις σκέψεις του, στις επιθυμίες του, στα λόγια του, στις πράξεις του. Έτσι, η χάρη του Θεού, που υπάρχει στην ψυχή, ξεχύνεται και σ' όλο τον εξωτερικό χαρακτήρα.

Ο χριστιανός οφείλει να είναι ευγενικός με όλους. Τα λόγια και τα έργα του να αποπνέουν τη χάρη του Αγίου Πνεύματος που κατοικεί στην ψυχή του, ώστε να μαρτυρείται η χριστιανική του πολιτεία και να δοξάζεται το όνομα του Θεού.

Όποιος είναι μετρημένος στα λόγια, είναι μετρημένος και στα έργα. Όποιος εξετάζει τα λόγια που πρόκειται να πει, εξετάζει και τις πράξεις που πρόκειται να εκτελέσει, και ποτέ του δεν θα υπερβεί τα όρια της καλής και ενάρετης συμπεριφοράς.

Τα χαριτωμένα λόγια του χριστιανού χαρακτηρίζονται από λεπτότητα και ευγένεια. Αυτά είναι που γεννούν την αγάπη, φέρνουν την ειρήνη και τη χαρά. Αντίθετα, η αργολογία γεννάει μίσση, έχθρες, θλίψεις, φιλονικίες, ταραχές και πολέμους.

Ας είμαστε λοιπόν πάντοτε ευγενικοί. Ποτέ από τα χείλη μας να μη βγει λόγος κακός, λόγος που δεν είναι αλατισμένος με τη χάρη του Θεού, αλλά πάντοτε λόγοι χαριτωμένοι, λόγοι αγαθοί, λόγοι που μαρτυρούν την κατά Χριστόν ευγένεια και την ψυχική μας καλλιέργεια.

Γράφει: Άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως